

ПІЖЕЛЬНА В. С.

Кривий Ріг

ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
У СИСТЕМІ МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Розглядаючи модульне навчання як певну дидактичну систему, потрібно насамперед порівняти її з іншими дидактичними системами і визначити переваги або недоліки в організації пізнавальної діяльності студентів.

У вищих навчальних закладах України модульне навчання практично не запроваджено.

Принципи модульного навчання значно відрізняються від відомих викладачам принципів пояснювально-ілюстративного, репродуктивного, проблемного та програмового навчання.

Найбільш відомі: принцип індивідуалізації навчання /на жаль, до цих пір деякі педагоги-практики плутають цей принцип із принципом індивідуального підходу до студентів у процесі навчання/; принцип самостійності та "свободи" в навчанні, що дозволяє студенту вибрати складність "модульного пакету", визначити собі темп вивчення матеріалу, самостійно вибрати методику самоконтролю здобутих знань та вмінь, а також погодити з викладачем час поточної або підсумкової атестації; принцип інтегративної функції модуля, оскільки модуль, як концептуальна одиниця навчального матеріалу, є і засобом навчання, і інформаційним джерелом, і засобом управління, бо в пакет входять методичні рекомендації щодо послідовності його опрацювання,

тощо; принцип динамічності та гнучкості у навчанні, що визначає можливість самостійного опрацювання будь-якого модуля у курсі, що вивчається /це забезпечується специфікою конструювання "модульних пакетів / та інші принципи.

Серед відомих принципів заслуговують на увагу принципи: усвідомленої перспективи у навчанні; різнобічного методичного консультування студентів та паритетності в системі модульного навчання.

Абсолютна більшість вчених оцінюють дидактичні системи з позицій досягнення поставленої дидактичної мети. Проте розглядання модульного навчання /або іншої дидактичної системи/ з позицій положень теорії управління дозволяють легко помітити, що характер управління пізнавальною діяльністю студентів розкриває зміст взаємовідносин у системі діяльності "викладач-студент". Характер управління, тобто характер стосунків між тими, хто навчається, визначає специфіку технології навчання.

Основні управлінські функції, що були названі технологічними, такі: розробка мети пізнавальної діяльності, планування /або детальне програмування/ передбаченої роботи, організація та координація зусиль студентів, контроль або самоконтроль, регулювання пізнавальної діяльності, її облік та аналіз.

Педагогічний "секрет" модульного навчання в тому, що практично всі функції управління викладач делегує студентам /у відомих нам дидактичних технологіях стиль управління пізнавальною діяльністю студентів переважно авторитарний/.

Тобто при модульному навчанні різко змінюються дійові відносини в системі "педагог-студент". Управління пізнавальною діяльністю переходить на рівень самоуправління /навчання стає

учням/. Головними показниками цих відносин стають: рівень активності студентів /іде процес самоорганізації пізнавальної діяльності; інтенсивність зворотних зв'язків у процесі навчання; наявність спеціальних критеріїв в оцінюванні спеціальних знань, умінь та навичок. На нашу думку, вже доведена доцільність використання рейтингової оцінки /труднощі полягають у відсутності управлінських умінь викладача та зовсім недостатня ознайомленість його з методикою рейтингової оцінки.

Разом з цим, слід зауважити, що вивчення досвіду використання модульного навчання у західній вищій школі високорозвинених держав показало, що технологія управління пізнавальною діяльністю студентів розроблена недостатньо. Можливо це пояснюється обмеженістю теоретичних літературних джерел /обмаль монографічних праць/ або неможливістю стажування в зарубіжних університетах, де накопичений досвід модульного навчання.

Проте існуючі положення теорії моделювання управлінської діяльності дозволяють успішно впроваджувати в процес модульного навчання організаційні моделі управління. На жаль, ми ніде не зустрічали методики їх розробки та використання, а досить ефективна і не така вже й складна.

ТОКАРЕВА Н. М.

Кривий Ріг

МЕТОДИКА ДОПОВНЕННЯ ЯК СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ
СМИСЛОВОЇ РОЗВІРЛИВОСТІ У МОВЛЕННІ ШКОЛЯРІВ

Текстова методика доповнення, розроблена У.Тейлором, як Інструмент психолінгвістичних експериментальних досліджень має